

Erfaringsrapport over ophold på Aasiaat Sygehus, juli 2010

At tage en måneds klinisk ophold på Aasiaat Sygehus kan varmt anbefales, hvis man er interesseret i at stifte bekendtskab med det grønlandske sundhedsvæsen, opleve, hvordan et mindre, multifunktionelt sygehus i et isoleret samfund fungerer, har mod på at arbejde selvstændigt og lære en masse og er til naturoplevelser!

Man bliver indkvarteret i en meget fin 1- eller 2-værelses lejlighed (afhængigt af om man er 1 eller 2 af sted) lige ved siden af sygehuset til 850 kr. for perioden. Der er eget køkken og bad/toilet, internet, dvd-fjernsyn m.m.

Aasiaat og sygehuset: Aasiaat ligger på en lille ø i skærgården i det sydlige Diskobugten på Grønlands vestkyst - nord for Polarcirklen, hvilket betyder, at der er sol 24 timer i døgnet i sommermånederne! Der bor ca. 3250 mennesker i byen og ca. 125 i hver af de to bygder Hunde Ejlande og Akunnaaq. Aasiaat Sundhedsdistrikt blev i 2000 lagt sammen med Kangaatsiaq Sundhedsdistrikt og er normeret til 5 læger, hvoraf 2 er fastansatte (chefdistriktslægen og distriktslægen) og 3 vikarierende inkl. skiftende speciallæger. Kangaatsiaq har fire små bygder; i alt ca. 1500 mennesker. Der er en sygeplejestation i Kangaatsiaq bemandede med bl.a. to sygeplejersker, som en af lægerne aflægger besøg og tilser pt. ca. hver 6.-8. uge. Alle akutte pt. i distriktet evakueres til Aasiaat med båd eller helikopter, mens alle akutte pt. i Aasiaat, der har brug for mere avanceret diagnostik/behandling, evakueres til Dronning Ingrid's Hospital (DIH), Nuuk, eller Rigshospitalet, Danmark.

Aasiaat Sygehus er regionssygehus for de nordgrønlandske kommuner. Det har 22 sengepladser, oftest er 4-10 belagte. Sygehuset varetager som alle steder i Grønland både den primære og sekundære sundhedstjeneste. Ambulatoriet fungerer som almen praksis; herfra er der mulighed for lokalt at henviser til røntgen, laboratoriet med blodprøvetagning, fysioterapi, veneria-klinikken og diverse mere avancerede undersøgelser og procedurer, som skemalægges til ons., som er OP- og skadestuedag. Her kan foretages UL, gastro-, recto- og cystoskopi, evt. ekkokardiografi m.m., og der kan udføres småindgreb som kirurgisk abort, abrasio, fjernelse af implanom, lipom m.m.

Dagligdagen på sygehuset: Der er morgenkonference hver morgen kl. 8. Om mandagen deltager ud over lægerne også de fleste personalegrupper, og der lægges plan for ugen. Kl. 8.45 er der røntgenkonference ved lægerne. Kl. 9.15 starter vagthavende læge stuegang på afdelingen; øvrige læger starter konsultation i ambulatoriet kl. 9.00 - om mandagen lidt senere - på nær om onsdagen, hvor der som sagt er OP og skadestue. Dagen slutter ca. kl. 16.

Muligheder som studerende: Der er rigtig gode muligheder for som studerende at deltage i det daglige arbejde og arbejde både superviseret og mere selvstændigt.

- ***Ambulatoriet:*** Man kan få lov at tage patienter i ambulatoriet, hvilket giver god øvelse i objektiv us. og journalnotatskrivning (SOAP). Der kan som sagt henvises til rtg., fys., lab., veneria, skadestue/OP. Vil man gerne konferere en pt., er der som regel en læge i ambulatoriet, men derudover forventes det, at

man selv får ordineret det nødvendige og fulgt op. Man er altså ikke automatisk under supervision, men kan selvfølgelig altid bede om det.

Selv var jeg som regel i ambulatoriet fra ca. 9.15-14.00, på nær ons. hvor jeg deltog på skadestuen og OP.

- **Skadestue/OP:** Her kan man få lov at overvære og til tider assistere ved småkirurgi/invasive procedurer. Sygehuset har som kystens eneste et gastroskop og UL-apparat med Doppler. Man kan også være med i anæstesen; ventilere etc.

- **Afdelingen, Uninngavik:**

- *Stuegang:* Man kan både gå med på stuegang og få lov til selv at have en eller et par patienter, man går stuegang på og kommer med forslag til beh., parakliniske us. m.m. under konferering med en læge. Det er en god træning i stuegangsproceduren.

- *Indlæggelsesjournal:* Der er rig mulighed for at optage indlæggelsesjournal på de nye patienter, hvilket selvsagt er godt, hvis man trænger til at få lidt mere rutine med systematikken.

- *Praktisk klinisk:* Man kan meddele det til sygeplejerskerne, hvis man gerne vil have lov at lægge venflon, blærekateter m.m., når det skal gøres, så er de søde til at sige til.

- *Vagten:* Man kan prøve at have vagten som forvagt, hvilket efter kl. 16 indebærer at besvare opkald fra afdelingen og sygeplejestationer i bygderne, hvis der skulle være akutte henvendelser, som visiterende sygeplejerske mener kræver lægetilsyn akut. Det er selvfølgelig en god øvelse.

- **'Ud af huset':**

- *Bygdebesøg til Kangaatsiaq;* med rutebåd om sommeren, helikopter bl.a. om vinteren. Det kan varmt anbefales at komme med lægen ud og opleve livet i en mindre bygd (og så ser man ofte hvaler og sæler på sejlturen om sommeren...).

- *Stuegang på alderdomshjemmet* (det eneste sted, lægerne tilser pt. uden for sygehuset) én gang månedligt. Det fik jeg ikke prøvet selv.

- *På hjemmebesøg med hjemmesygeplejersken* (Astrid) kan anbefales; det er spændende at komme med hjem til folk, se hvordan de bor (med fare for at lyde som en 'Ugebladet Søndag'-kernelæser... :-)) og tale sammen under mindre formelle former.

Astrid henviser også nogle gange pt. til de medicinstuderende, hvis hun synes, deres medicin f.eks. godt kunne trænge til en revurdering.

Herudover er der mulighed for at komme med i *veneria-klinikken*, som ligger i forbindelse med ambulatoriet, men fungerer nærmest selvstændigt, og *børnekonsultation* tirs. 12.30 med obligatoriske børneundersøgelser. De to sidstnævnte fik jeg dog ikke prøvet selv.

Når du er på sygehuset i en måned, kan du være næsten sikker på, at der vil være mindst én fødsel, og da er det bare om at koble sig på jordemoderen og komme med! Det er en stor oplevelse, hvad enten man har været med til det før, eller det er første gang.

Fritidsmuligheder:

Beliggende i Diskobugten er Aasiaat et ideelt udgangspunkt for udflugter (især hvis du har et budget, der sprænger SU-rammerne...).

Selv fløj jeg til at begynde med fra Kbh. til Nuuk, tilbragte et par dage der, sejlede med kystfærgen "Arctic Umiaq Line" (billetter: www.aul.gl) fra Nuuk til Ilulissat (1,5 døgn, pris: ca. 2200 kr.) og var en lille uge i Ilulissat, hvor jeg bl.a. vandrede ad de afmærkede ruter i omegnen (et must!), tog en sejltur med overnatning i hytte til Eqi, den kælvende isbræ (anbefalelsesværdigt men bekosteligt) og var på midnattssejlad i Ilulissat isfjord, som man ikke må gå glip af, hvis man er der.

I Ilulissat overnattede jeg på sygehuset i vikarboligerne øverst, hvilket er den billigste løsning (ca. 200 kr. pr. mand pr. nat), og du er garanteret byens bedste udsigt! Skriv til driftsledelsen på sygehuset.

Fra Ilulissat fløj jeg så til Aasiaat.

Alle flybilletter bestilt gennem Air Greenland (www.airgreenland.gl). Flybilletterne Kbh.-Nuuk + Aasiaat-Kbh. (købt som 'open jaw') kostede i alt 6.700 kr. Vær ude i god tid!

Øvrige udflugter kan man som regel godt vente med at bestille, til man er deroppe, selv i højsæsonen.

Fra Aasiaat tog jeg en forlænget weekendtur til Diskøen og op til Lyngmarksbræen, som udover at være meget smukt er det eneste sted, man om sommeren kan køre i hundeslæde (koster for 1,5 time ca. 750 kr. pr. mand). Man kan sagtens bo i telt der. Den tur med/uden hundeslædetur vil jeg anbefale.

Turistmulighederne i Aasiaat lader meget være op til fantasien, men det er heller ikke så ringe endda, for øen er smuk med klipper, lyng og søer og let tilgængelig, da den er relativt flad og så lille, at man ikke kan fare vild men stadig godt få flere timers vandring ud af det. Lossepladsen er sjov at se, og på den anden side af øen kan man også samle blåmuslinger ved lavvande, der kan blive til et herligt måltid!

Sømandshjemmet med billig varm middags- og aftensmad, byens forsamlingshus med tidlige Per Kirkeby-malerier, det lille bymuseum og biblioteket (som jeg godt nok ikke selv nåede at se, da det har åbent man.-tors. 12-16) er også et eller flere besøg værd og husk også kirken ved festlige lejligheder. Det er desværre ikke længere muligt (i hvert fald ikke p.t. og i nærmeste fremtid) at leje kajakker og guide gennem turistkontoret, men man kan prøve at forhøre sig rundt, om der er nogen, der privat vil udleje.

Hvis der bliver arrangeret rundvisning på Rejefabrikken, må du ikke gå glip af det - jeg kan afsløre, at du bagefter vil kende svaret på følgende spørgsmål: Hvad bliver rejens ikke så lidt western-agtige skæbne, hvis den ikke går gennem "ordentligt pillet"-kontrollen?

Rigtig god fornøjelse!

stud.med. Stine Ulrik Knudsen